

Leiding over Noord is geopend

Leiding over Noord

The Eneco logo, featuring a stylized orange and red sun-like symbol followed by the word "Eneco" in red.

03

Het begin van
iets nieuws

08

Op weg naar
een Zuid-Hollands
warmtenet?

17

Lasershow luidt
de opening in

Inhoud

De aftrap van Leiding over Noord	3
Leiding over Noord: facts & figures	4 – 5
“BNR Zakendoen Met”... Herman Exalto	6 – 7
De Warmterotonde: op naar Zuid-Hollands warmtenet?	8
De ontvangst	9 – 12
Een warm welkom	13
Speeches	14 – 16
Leiding over Noord... is geopend!	17 – 19
De toekomst van warmte in Zuid-Holland	20 – 21
Graag tot de volgende keer: reacties van de gasten	22 – 26



→ HOE BEKIJKT U VIDEO'S IN DIT MAGAZINE?

Het magazine bevat links naar video's op YouTube. Om deze te bekijken beweegt u uw cursor over de aankondiging van een video heen.

Er verschijnen dan 3 icoontjes, klik op  om de video te bekijken.



De feestelijke aftrap van Leiding over Noord

Het einde van een fantastisch project, het begin van iets nieuws...

Woensdag 29 oktober: de feestelijke aftrap van Leiding over Noord. Wat ben ik blij én trots dat wij met u deze belangrijke mijlpaal in de warmtewereld mochten vieren. Drie jaar lang hebben we met zijn allen intensief gewerkt om dit te realiseren. Iedereen oprecht bedankt voor de immense steun en toewijding: het is een prachtig project geworden, dat tijdens de aftrap in gebruik is genomen.

Dat klinkt wellicht als de afsluiting van een project, maar volgens mij is het vooral een start van wat voor ons ligt. Want om warmte de positie te geven die het verdient in het verduurzamen van Nederland, is nog veel meer nodig. Daarom hebben we deze avond de tijd genomen om hierover met elkaar van gedachten te wisselen en het succes van Leiding over Noord als eerste cruciale stap te vieren. Ik wil alle aanwezigen hartelijk bedanken voor hun komst. We kijken graag samen met u terug op een mooie avond, en vooruit naar een duurzame toekomst.

Herman Exalto

Directeur

Eneco Warmte & Koude



COLOFON

Hoofdredactie

Eneco Warmte & Koude

Video

Inhouse Filming

Fotografie

Sicco van Grieken

Redactie

De Huurwoordenaar

Ontwerp

Prints der Nederlanden

Leiding over Noord

facts & figures

Leiding over Noord is een warmtenet van maar liefst 16,8 kilometer lang. Vanuit de afval- en energiecentrale AVR in Rozenburg transporteert Eneco restwarmte via Vlaardingen en Schiedam naar het stadsverwarmingsnet van Rotterdam.



September 2013: de schop gaat de grond in. De aanleg van Leiding over Noord gaat van start.

- Leiding over Noord verzorgt duurzame warmte voor 45.000 Rotterdamse huishoudens en vele bedrijven
- Het project is binnen 11 maanden afgerond: zelfs één week eerder dan gepland
- De voorbereiding én uitvoering ging in goede samenspraak met de omgeving: dit zorgde ervoor dat er geen bezwaren waren tijdens de aanleg
- Leiding over Noord is in 500.000 werkuren aangelegd
- Dankzij Leiding over Noord stoten we 60% minder CO₂ uit dan met een gasketel. Dit is 95.000 ton per jaar, een vermindering van circa 1.000 kg CO₂ per woning
- Het water wordt in de AVR verhit naar 100 tot 120°C. De retourtemperatuur van het water is 60 tot 70°C
- In de aanvoer- en retourleiding zijn 678 bochten aangebracht
- Om de omgeving te ontlasten zijn er 46 boringen uitgevoerd
- De leidingen zijn beide 16,8 km lang en hebben een gezamenlijke inhoud van 13 miljoen liter water



De aanleg van
Leiding over Noord

**BEWEEG HIER
UW CURSOR**

Klik op  zodra
deze verschijnt.



“BNR Zakendoen Met”... Herman Exalto

Wat is de rol van restwarmte?



De middag vóór het evenement was er heel wat gaande in het Nhow Hotel in De Rotterdam. Hier vond namelijk de uitzending “Zakendoen Met” van BNR Nieuwsradio plaats. Presentatrice Marijke Roskam ging met Herman Exalto, Nico van Dooren (Havenbedrijf Rotterdam) en Sigrid Bollwerk (Energie Centrum Nederland) in gesprek over de toekomst van duurzame warmte in Nederland.

‘Energiecentrales worden overbodig door stadsverwarming: restwarmte is de toekomst volgens Eneco. Met de opening van Leiding over Noord is Rotterdam nu ook voorzien van restwarmte uit de industrie. We doen zaken vanuit De Rotterdam, met een fantastisch uitzicht over de Maas vanuit het Nhow Hotel.’ Zo opende Marijke de uitzending.

In de uitzending beantwoordde Herman de vragen rondom Leiding over Noord. Daarnaast werd er met de tafelheren en -dame gediscussieerd over de positie die restwarmte moet innemen in het verduurzamen van Nederland. Hoe ziet de toekomst voor restwarmte eruit? En welke rol speelt Leiding over Noord hierin?



**BEWEEG HIER
UW CURSOR**

Klik op  zodra
deze verschijnt.



‘Wij kunnen ons helemaal vinden in het streven om de industrie te verduurzamen. Wij zijn als bedrijf ook aan het kijken hoe je energie-efficiency beleidsmatig kan doorvoeren. We doen dat samen met de industrie “binnen het hek” maar ook “buiten het hek”, waar Leiding over Noord een goed voorbeeld van is.’

Nico van Dooren

Directeur Energy & Industry
Havenbedrijf Rotterdam

‘Een energiebedrijf van de toekomst? Dat is volgens ons een bedrijf dat duurzaam is, dat samen met klanten bezig is om decentrale oplossingen in de markt te zetten en niet meer afhankelijk is van het leveren van kilowatturen en kubieke meters gas.’

Herman Exalto

Directeur
Eneco Warmte & Koude

De Warmterotonde

Op naar een Zuid-Hollands warmtenet?

Leiding over Noord vormt het startschot voor de ontwikkeling van een uitgebreid warmtenet in Zuid-Holland. Steden, havens en glastuinbouw profiteren straks van deze 'Warmterotonde'. Een belangrijke kans in de duurzame ambities van Zuid-Holland.

Stap voor stap

Het warmtenet wordt stap voor stap uitgebreid. Vorig jaar werd De Nieuwe Warmteweg aan de zuidzijde van Rotterdam geopend. Met Leiding over Noord is nu het hele Rotterdamse stadsverwarmingsnet aangesloten op restwarmte. De volgende stap is een leiding aanleggen waarmee de restwarmte ook naar het Westland, Delft en Den Haag wordt vervoerd. Het uiteindelijke doel is om heel Zuid-Holland te voorzien van restwarmte uit het Rotterdams havengebied.

Voordelen Warmterotonde

- forse CO₂-reductie en energiebesparing
- verbetering van luchtkwaliteit
- verduurzaming van haven en glastuinbouw
- niet langer afhankelijk van gas uit Groningen en ver daarbuiten

Publiek-privaat samenwerken

Om de Warmterotonde te realiseren is een forse investering nodig. Hiervoor is een publiek-private samenwerking cruciaal. Herman Exalto: 'Ik doe een beroep op zowel bedrijfsleven als politiek om de handen ineen te slaan. Alleen door samen te werken krijgen we verduurzaming van Zuid-Holland voor elkaar.'



BEWEEG HIER UW CURSOR

Klik op  zodra deze verschijnt.



De ontvangst

Om 18.00 uur druppelen de eerste gasten het Nhow Hotel in De Rotterdam binnen. Waarom zijn zij hier aanwezig vanavond en hoe zien zij de uitbreiding van de warmtenetten in de toekomst?



Karin Schrederhof

Directeur
Woonbron

‘Als woningcorporatie willen wij dolgraag aansluiten op warmtenetten. Deels gebeurt dit al, maar nog niet helemaal. Dit komt omdat de business case voor ons niet sluit. Ik ben hier vanavond om het gesprek aan te gaan met Eneco en overheden. Verder wordt het natuurlijk een feestelijke avond want Leiding over Noord wordt officieel geopend!’



André Schiltmans



Frank Peeters

Plantmanager Rotterdam Power Station
GDF SUEZ Energie Nederland

‘Ik wil deze avond vooral graag horen hoe de verschillende partijen Leiding over Noord hebben aangepakt. Hoe is het project tot stand gekomen? Wie weet kunnen we hier in de toekomst iets mee voor het Rotterdam Power Station op de Maasvlakte.’



BEWEEG HIER UW CURSOR

Klik op  zodra deze verschijnt.



Marc Zwart

Afdelingshoofd Energy & Utility
Shell Nederland Raffinaderij

'Ik zit vanuit Shell bij Deltalinqs. Samen met diverse bedrijven en verenigingen onderzoek ik initiatieven voor energie-efficiency. Zo kijken wij ook naar het gebruik van restwarmte. Shell heeft restwarmte over. We hebben meerdere mogelijkheden onderzocht om dit efficiënt te kunnen gebruiken, zoals aansluiten op warmtenetten. Maar tot nu toe krijgen we de business case nog niet rond.'



Paul Smits

CFO
Havenbedrijf Rotterdam

'Met restwarmte hebben we goud in handen! Dit moeten we ons goed realiseren. Het moet daarom ook maar eens afgelopen zijn om restwarmte te zien als "bijproduct". Het is gewoon een volwaardig hoofdproduct. Vanavond blijkt maar weer wat voor moois je met restwarmte kunt bereiken.'



Maya van der Steenhoven



**BEWEEG HIER
UW CURSOR**

Klik op  zodra
deze verschijnt.





Dennis Potter

Coördinator economie & duurzaamheid
Gemeente Pijnacker-Nootdorp

‘Leiding over Noord is stap één van de Warmte-rotonde. Een uniek project dat het stedelijk gebied verbindt met het tuinbouwgebied. En zo bijdraagt aan het toekomstperspectief van de tuinbouw in Zuid-Holland. Voor ons als “tuinbouwgemeente” enorm belangrijk.’

‘Gezamenlijk met alle partijen de portemonnee trekken voor hetzelfde doel, is nu de uitdaging. We moeten over grenzen heen kijken.’



Rudolf van Dam

Manager innovatie en techniek
Warmtebedrijf Westland

‘We zijn in gesprek om de retourwarmte van Leiding over Noord in te zetten voor onze tuinders.’

‘De tuinders hoeven de warmte dan alleen nog “aan te vullen” tot 90°C. Dit zorgt voor een reductie van de CO₂- en NOx-uitstoot in het Westland.’



**BEWEEG HIER
UW CURSOR**

Klik op  zodra
deze verschijnt.



Een warm welkom

Tijdens de feestelijke aftrap van Leiding over Noord worden alle aanwezigen om 18.30 uur warm welkom geheten door avondvoorzitter Marijke Roskam. Zij is presentatrice bij BNR Nieuwsradio.



Marijke Roskam

Marijke: 'Ik heb vanmiddag Herman Exalto gesproken op BNR Nieuwsradio waar ik "Zakendoen Met..." presenteerde. Wij maken radio voor ondernemende mensen, die kansen zien, niet bang zijn om zich op een langdurig project te storten en ook luisteren naar andere mensen om erachter te komen wat er nodig is.'

Het zit in het DNA

'Wat mij opviel aan de gesprekken met Herman, is dat dit écht in het DNA zit bij Eneco. Eneco ziet nieuwe kansen en durft daarin ook de nodige risico's te nemen. Vanavond gaan we kijken hoe Eneco dit nou precies doet en wat daar voor nodig is.'

'Daarnaast vieren we natuurlijk het succes van Leiding over Noord en kijken we naar wat de rol van warmte is in het verduurzamen van Nederland, nu en in de toekomst.'



Marc van der Linden, Raad van Bestuur Eneco

‘Leiding over Noord is pas het begin’

Het woord is als eerst aan Marc van der Linden, lid van de Raad van Bestuur van Eneco. ‘Er zijn twee grote trends in de wereld: globalisering en lokalisering. Dat is geen paradox, ze gaan hand in hand’, aldus Marc.

‘Beide zijn cruciaal voor een bedrijf als Eneco. We zijn steeds meer op zoek naar een lokale identificatie. Naar de “mens” achter het bedrijf. En waar is dat makkelijker dan in je eigen buurt of stad? In je eigen samenwerking die je in jouw lokale ecosysteem zoekt én vindt.’

Dromen over de toekomst

‘Dit project van warmte in Zuid-Holland is één van die lokale ecosystemen. En als ik dan tóch een beetje mag dromen... dan hoop ik dat we in de toekomst naar één volledig geïntegreerd warmtebedrijf in Zuid-Holland gaan. Dat betekent maximale synergie, maximaal alignment en minimalisering van interfaces.

Het is niet eenvoudig, maar we moeten er zeker over nadenken. Vanuit Eneco willen wij hierover absoluut van gedachten wisselen met partijen die daarin een rol kunnen spelen.’

Stepping stone

‘Zo’n bedrijf zou er wat mij betreft uit moeten zien met participanten zoals investeerders en aandeelhouders van bedrijven, gemeenten, overheden én klanten. Zo brengen we iedereen bij elkaar. Vandaag staan we stil bij één van die “stepping stones”: Leiding over Noord.’



BEWEEG HIER UW CURSOR

Klik op  zodra deze verschijnt.



Govert Veldhuijzen, gedeputeerde Provincie Zuid-Holland

‘Leiding over Noord symboliseert de omslag in denken over warmte’

Dan stapt Govert Veldhuijzen, gedeputeerde van Provincie Zuid-Holland, het podium op. Hij wenst alle betrokken partijen geluk bij het tot stand komen van Leiding over Noord. ‘En ook geluk gewenst met de moed die enkele jaren geleden is getoond toen is besloten om Leiding over Noord door te zetten.’

Govert gaat verder: ‘Ik herinner me in het verleden nog wel de zorgelijke gesprekken over warmte. En met name over het warmtebedrijf. Daardoor was er echt moed voor nodig om aan Leiding over Noord te beginnen. Of moet ik zeggen: dit is gewoon de gebruikelijke Rotterdamse lef, dus dit is niks bijzonders?’

Omslag in denken

Hij denkt dat Leiding over Noord een omslag in denken over warmte symboliseert. ‘Wij hebben een aantal jaren toch tegen ongelof op moeten boksen: kan restwarmte echt wat betekenen voor onze energievoorziening? Daar is denk ik met het tot stand komen van het SER-akkoord echt verandering in gekomen. Daarin ligt een duidelijke doelstelling vast om 20 petajoules duurzame energie te gaan regelen door het gebruik van warmte.’

Samen ‘aan de bak’

‘Dit betekent dat we echt samen aan de bak moeten. Dat hebben een heleboel partijen, waaronder de provincie, eerder voorzien. Zo hebben we twee jaar geleden het Warmtebureau Zuid-Holland opgericht. Dit bureau is gaan nadenken over de vraag hoe wij die Warmterotonde tot stand kunnen brengen. Hiervoor is een maatschappelijke kosten-batenanalyse uitgevoerd. Deze kwam verbluffend positief uit, veel positiever dan bijvoorbeeld een maximale investering in de isolatie van huizen. En dát betekent dat er alle reden is om daar met z’n allen heel hard aan te werken.’

Een oproep aan iedereen

‘Maar: ook al is de maatschappelijke kosten-batenanalyse positief, we hebben dan nog wel de schone taak om het geld te vinden om dit ook allemaal echt te kunnen doen. We hebben de organisatiekracht nodig om de Warmterotonde te realiseren. En dat kan alleen maar met de hulp van alle betrokken partijen. Maar ik ben ervan overtuigd dat deze stap, Leiding over Noord, snel gevolgd zou kunnen worden. En ik roep u allen op om daar uw bijdrage aan te leveren.’



Pex Langenberg, wethouder Haven, Duurzaamheid, Mobiliteit en Organisatie van Rotterdam

'Samenwerken met de overheid voor de toekomst'

Tot slot het woord aan Pex Langenberg, wethouder Haven, Duurzaamheid, Mobiliteit en Organisatie van Rotterdam: 'Ik vind het een eer om me in te zetten voor projecten als Leiding over Noord en de Warmterotonde.'

Pex vervolgt: 'Als Rotterdam hebben we bovenop de aanleg van Leiding over Noord gezeten. En dat hebben we met volle overtuiging gedaan. We hebben hier ook als stad keihard aan getrokken. Samen in de regio, samen met de provincie, samen met de gemeenten en vooral ook met de energiebedrijven. Want uiteindelijk zijn zij het die hier ontzettend hard aan gewerkt hebben.'

Verbetering luchtkwaliteit

'De luchtkwaliteit in Nederland is de afgelopen jaren verbeterd. Maar er zijn nog een aantal plekken waar de luchtkwaliteit nog lang niet voldoet aan de Europese normen die we per 1 januari 2015 moeten halen. Eén van die plekken is in het Rotterdamse. Dit moet beter. Leiding over Noord draagt daar rechtstreeks aan bij én biedt perspectief voor de toekomst. Daarom zijn wij ontzettend blij dat wij een bijdrage kunnen leveren.'

Rotterdam op de kaart

'Met Leiding over Noord leveren we ook een bijdrage aan het SER-akkoord. Daar is veel kritiek op. En er zijn twijfels of we de 14% CO₂-reductie in 2020 halen.

Wij kunnen in elk geval zeggen dat we ons steentje hieraan hebben bijgedragen. En daarmee hebben we Rotterdam op de kaart gezet.'

De handen ineen

'We zijn nog niet klaar. In de toekomst willen we verder. De Warmterotonde is daarvoor een belangrijk resultaat. Maar als Rotterdam willen en kunnen we dit niet alleen doen, omdat we willen uitbreiden richting Delft, Westland en Den Haag. Die bestuurlijke opdracht gaan we daarom samen met de provincie doen. De metropoolregio - het Rotterdamse en het Haagse - gaat dus samen.'

Reden om samen te werken

'Bij de provincie maken ze zich nog een beetje zorgen of er nog wel wat overblijft van de provincie. Dit project laat zien dat het geen kwestie is van concurrentie op bestuurlijk niveau. We werken heel goed samen. Of het nu om de Blankenburgtunnel gaat, de A13 of dit project. Er is reden voor de provincie en alle bestuurlijke organen hier om heel actief met elkaar samen te werken.'



BEWEEG HIER UW CURSOR

Klik op  zodra deze verschijnt.

Leiding over Noord... is geopend!

En dan is het zover... Leiding over Noord wordt met één druk op de knop officieel geopend door gedeputeerde Govert Veldhuijzen, wethouder Pex Langenberg en RvB-lid Marc van der Linden.







BEWEEG HIER UW CURSOR

Klik op  zodra
deze verschijnt.

De toekomst van warmte in Zuid-Holland



Leiding over Noord is een mooi begin van de warmteontwikkeling in Zuid-Holland. Maar hoe ziet de toekomst eruit? Hierover werd gesproken tijdens het 'rondetafelgesprek'. Karin Schrederhof (Woonbron), Pim de Vries (AVR), Paul Smits (Havenbedrijf Rotterdam) en Herman Exalto (Eneco) schoven aan.



Ceremoniemeester Marijke Roskam start het gesprek met dé hamvraag: 'Hoe ziet de toekomst van warmte eruit en welke rol nemen jullie daarin?'

Bouwen aan de toekomst

Pim de Vries, directeur Energy From Waste bij AVR legt uit hoe hij dit ziet: 'Wij hebben een proactieve rol in het vormen van de toekomst. We leveren duurzame energie aan de industrieën in de buurt.'

'Ook hebben we nu twee aansluitingen: aan de noord- en zuidkant. Zo voorzien we Rotterdam van warmte. In de toekomst blijven we bedrijven motiveren om restwarmte te gebruiken én om het project verder uit te bouwen.'



V.l.n.r.: Pim de Vries, Paul Smits, Herman Exalto en Karin Schrederhof

Vooroplopen in de warmteregio

En hoe ziet het Havenbedrijf zijn rol de komende tijd? CFO Paul Smits: 'Wij willen een wereldklasse haven zijn. Dat betekent dat we voor de Warmterotonde voorop willen lopen in het bij elkaar brengen van partijen. We maken ontwerpen én zorgen dat er fasering komt die het project maakbaar maakt. Dus niet één ontwerp voor het hele gebied in één keer, maar stap voor stap. Uiteraard zodanig zodat we het vergezicht dat we voor ons zien – de metropool warmteregio – kunnen realiseren.'

Publiek-private samenwerking

Herman Exalto, directeur bij Eneco Warmte & Koude, gaat graag nog een stap verder: 'De investering die nodig is voor de warmte-infrastructuur is vele malen hoger dan bij Leiding over Noord. Niet alleen het bedrijfsleven, ook de overheid moet hierin haar verantwoordelijkheid nemen. Dit is méér dan een business case. Er is ook een maatschappelijk belang. Denk aan het Energieakkoord. Warmte gaat daarin een belangrijke rol vervullen. Ik denk dat het nodig is dat óók de overheid een investering doet en dat we

dit alleen kunnen realiseren met een publiek-private samenwerking.'

In gesprek met de politiek

Tot slot Karin Schrederhof van Woonbron: 'Wij sluiten ons dolgraag aan bij dit soort warmtenetten. Het zorgt voor CO₂-reductie en de leveringszekerheid voor onze klanten is super. Alleen de business case sluit niet. We moeten de bestaande voorraad aansluiten. Met collectieve ketels gaat dat redelijk, maar we willen ook individuele ketels aansluiten. Alleen niemand kan dat voor ons financieren. Hoe goed dit project ook is, zonder een publiek-private samenwerking komen we er niet. Daarom zijn wij nu met verschillende instanties en de politiek in gesprek om dit haalbaar te maken.'

Op weg naar een nieuwe leiding

Tot slot doet Herman Exalto nog een beroep op politiek en publiek: 'Laten we de handen ineen slaan en het niet bij woorden laten. We moeten het nu écht concreet maken. Met een beetje geluk komen we dan over twee jaar opnieuw bij elkaar om de opening van de volgende leiding te vieren!'

Graag tot de volgende keer!

Wij kijken terug op een geslaagde opening en een fantastische avond.
U ook? Lees hier de reacties van onze gasten.



Marc van der Linden

Raad van Bestuur
Eneco

‘We zijn een echt Rotterdams bedrijf. Kortom: “Niet lullen maar poetsen.” Dit zie je terug bij de aanleg van Leiding over Noord. Het maakt me trots dat we in korte tijd zo’n belangrijk project hebben gerealiseerd. Dat is mede gelukt dankzij drie jaar lang intensieve voorbereiding. En tijdens de aanleg werkte het projectteam vanuit een apart gebouw, zodat ze met een enorme focus aan één project konden werken. Daarbij was er écht bereidheid om samen te werken, dat geldt voor alle partners.’

‘Nu is het zaak om Leiding over Noord eerst eens goed te laten werken. Loopt het allemaal? Dán kijken we welke stappen we nu kunnen maken. We blijven groot denken. Uiteindelijk is mijn droom om als één groot warmtebedrijf warmte te creëren.’

Co Hamers

Directeur
Warmtebedrijf Rotterdam

‘Ikzelf ben niet direct betrokken geweest bij de aanleg van Leiding over Noord, maar vanuit mijn vak heb ik veel interesse in restwarmte als duurzame energie. Vier jaar geleden hadden we nooit gedacht dat we hier zouden staan. En kijk nu eens. Leiding over Noord is een mooi begin en ik hoop dat Den Haag straks ook grotendeels aangesloten is op stadsverwarming. Uiteindelijk is mijn wens dat we Scandinavische modellen nastreven. Dat onze koelkasten straks ook op restwarmte draaien.’



Selmar Will

Projectleider

Gemeente Schiedam (l)

Martien van Paassen

Projectleider

Gemeente Vlaardingen (r)

Selmar: 'Omgevingsmanagement was ontzettend belangrijk en Eneco heeft erg veel tijd gestoken in communicatie richting omwonenden. Toch loop je ook tegen zaken aan. In Schiedam loopt een fietspad waar veel scholieren gebruik van maken. Dit fietspad was elf maanden niet bereikbaar. Dat zorgde voor overlast, sommige fietsers moesten tien minuten omfietsen. In Schiedam werd negen kilometer leiding gelegd, voor de schaal van Schiedam is dat behoorlijk veel.'



Martien: 'Leiding over Noord, het was een nieuw en spannend project. Ik was erbij van voorbereiding tot oplevering. In no time was de klus geklaard, mede dankzij

de goede voorbereiding en duidelijke afspraken. Elke twee weken voerden wij overleg met Eneco en andere betrokken partijen, gewoon bij de aannemer op kantoor.

Wat speelt er? Wat moet nog gebeuren? Waar lopen we tegen aan? Ontzettend belangrijk. Het is een openbare ruimte die overhoop ligt, dan moet alles goed gaan.'

.....



Arno Harting

Adviseur duurzaamheid en energie

Gemeente Utrecht

'Hulde voor Leiding over Noord! Prachtig dat Eneco en partners het lef hebben gehad om de portemonnee te trekken en dit écht te doen. Ik ben blij dat restwarmte nu niet meer zomaar wordt "weggegooid" in de lucht of de Nieuwe Waterweg.'

'Helaas is het verdienmodel van restwarmte nog flinterdun. Het alternatief – gas – is te goedkoop. Eigenlijk zou de prijs van gas omhoog moeten, zodat restwarmte meer loont. Het is tenslotte geweldig om warmte vanuit de haven op zo'n mooie manier in te zetten.'



Robert Geurts

Programmamanager energie
Provincie Zuid-Holland

‘Naast de opening van Leiding over Noord komen vanavond allerlei maatschappelijke vragen aan de orde. Mooi om te zien hoe Eneco initiatief neemt en lef toont door de hand uit te steken naar anderen om samen te werken aan de warmtevoorziening in onze provincie.’

Astrid Madsen

Adviseur programma duurzaam
Gemeente Rotterdam

‘Warmtenetten maken de transitie mogelijk naar duurzaamheid. Daarom moeten we samen kijken hoe we meer warmtenetten kunnen aanleggen in het stedelijk gebied. Want warmtenetten dragen bij aan een betere luchtkwaliteit en het maakt ons minder afhankelijk van fossiele brandstoffen.’



Mariette Bilius

Milieutechnisch adviseur
Programmabureau Warmte Koude
Zuid-Holland

‘Het is van de zotte hoe we gas, een fossiele brandstof met zoveel potentieel, gebruiken om woningen 20°C warmer te maken. Er kan zoveel meer mee. Terwijl warmte gewoon beschikbaar is.’

‘De energietransitie is een grote uitdaging. Samenwerken moet, maar dat gaat alleen als alle partijen bereid zijn om hun positie deels op te geven. Ik hoop dat dit lukt. Laten we de handen op elkaar krijgen, net zoals bij Leiding over Noord is gelukt.’



Frans Landsbergen

Technisch directeur

E.ON Engineering

‘In 1955 had de gemeente een visie: “geen schoorstenen in de stad”. Zo is het warmtenet ontstaan. Zelf heb ik nog gebouwd aan de elektriciteitsfabriek Galileïstraat, dat nu als warmtestation Galileïstraat de warmte van Leiding over Noord verdeelt. Na het weekend is alles gereed. Mooi hoe we met nieuwe techniek, maar volgens dezelfde principes, dit project samen in bedrijf krijgen.’

Marcel de Rooij

Directievoorzitter

Twynstra Gudde

‘Wat een ontzettend leuke avond! De sfeer is goed, het eten is lekker en de lasershow maakte het helemaal af. Die show was nét even dat extraatje: in mijn ogen precies iets voor Eneco. Eneco zet graag een extra stap.’

‘Je merkt aan de sfeer dat er zeker iets in de lucht hangt rond de Warmterontonde... Er ligt een bijzondere toekomst voor ons. Voor mij is de aftrap van Leiding over Noord het einde van een fantastisch, bijzonder project en het begin van een nieuwe relatie met Rotterdam, waarin we écht contact hebben met de locals. Wij hebben hier een mooi aandeel in gehad door te kunnen helpen met het project- en omgevingsmanagement. Daarnaast is deze aftrap hopelijk het begin van heel veel nieuwe “Leiding over Noords”...’





Richard Roos

Beleidsmedewerker
Gemeente Den Haag

‘Leiding over Noord is het begin van iets nieuws. Een logische ontwikkeling, want warmte is beschikbaar.’

‘Om dit verder uit te bouwen, moeten gemeenten en Eneco zich nog meer inleven in elkaars rol: over hun schaduw heen stappen en iets meer risico nemen.’

Herman Postma

Commercieel directeur energie
Grontmij Nederland

‘Goed georganiseerd, lekkere hapjes en een goede sfeer: chapeau! Wat fijn om zo’n mooi succes te vieren en samen te kijken wat er in het vizier ligt. Grontmij Nederland is erg actief in de warmte-wereld en we delen dan ook hetzelfde streven als Eneco. Wij zien dat er veel beweging is in dit speelveld, er zijn heel veel partijen die vooruit willen: een goede ontwikkeling. Maar er is wel iemand nodig die de lead pakt in dit alles. Een partij die de nodige risico’s durft te nemen en vooruitstrevend is tot de max. En die partij is absoluut Eneco.’



Sonja van Vooren

Projectmanager
Eneco

‘Super, informatief en mooi: wat heerlijk om zo een prachtige mijlpaal te vieren. Ik hou ervan dat het enthousiasme bij alle partijen ervanaf spat. En terecht, Eneco en alle betrokken partijen mogen trots zijn op dit mooie succes. Dit is een grote stap richting een duurzame toekomst.’

‘Door Leiding over Noord maakt Eneco ook de weg vrij richting Delft en Den Haag. Eneco heeft daarom in mijn ogen echt een voorbeeldfunctie. Wat betreft de Warmterotonde: ik word er helemaal gelukkig van. Dit is een absolute must als we duurzame warmte willen bereiken. We zijn er misschien nog niet, maar het is een mooi begin! Enne, wauw, die lasershow was te gek! Het maakt dat “begin” wel extra spetterend.’



Samen gaan we voor duurzaam

